

RIGSADVOKATEN

Anklagerfaglige fokusområder i retspraksis i 2016
Rigsadvokaten, 9. marts 2016 (revideret juli 2016)

Anklagerfaglige fokusområder i retspraksis i 2016

Det er vigtigt, at anklagemyndigheden i sit arbejde med konkrete straffesager også bidrager aktivt til gennem retspraksis at få afklaret spørgsmål af mere generel karakter om blandt andet lovfortolkning, straffniveauer, processuelle temaer og bevismæssige forhold.

Anklagemyndigheden har i den forbindelse identificeret en række emner, som i 2016 skal følges særlig nøje og i relevant omfang søges afklaret i retspraksis.

Der vil løbende blive fulgt op på og justeret i oversigten, dels efterhånden som spørgsmålene bliver afklaret i retspraksis, dels når der opstår nye spørgsmål, som bør følges eller afklares.

En afklaring i retspraksis inden for forskellige områder kan i betydeligt omfang ske på en tilstrækkelig måde gennem behandlingen af straffesager ved byretterne og landsretterne. I nogle tilfælde vil der være behov for at søge egnede sager indbragt for Højesteret med henblik på afklaring af et spørgsmål, og i oversigten er områder, hvor dette umiddelbart vurderes at kunne være relevant, markeret med (H).

1. Opfølgning på nyere lovgivning

1.1. Samfundstjeneste

* Fortsat afklaring af det nærmere anvendelsesområde for samfundstjeneste efter de nye regler, som trådte i kraft den 1. maj 2015. (H)

1.2. ”Fremmed-krigere”

* Fokus på bl.a. straffniveauet i sager om tilslutning til en væbnet konflikt i udlandet efter bestemmelserne i straffelovens kapitel 12 og 13 om terrorisme mv., herunder den nye bestemmelse i straffelovens § 101 a om tilslutning til fjendtlig væbnet styrke, f.eks. tilslutning til en terrororganisation i Syrien. (H)

1.3. Menneskehandel

* Afklaring af under hvilke omstændigheder et forhold skal betragtes som menneskehandel til tvangsarbejde eller til strafbare handlinger.

* Stillingtagen til strafudmålingen, når der foreligger særligt skærpende omstændigheder, dvs. de meget grove tilfælde af menneskehandel. (H)

1.4. Seksuelle overgreb

* Strafudmålingen i sager om seksuelle overgreb skal følges, herunder først og fremmest som opfølgning på de nye regler om skærpet straf for voldtægt, der trådte i kraft den 1. juli 2016. Det gælder navnlig strafniveaue i voldtægtssager med skærpene omstændigheder samt strafniveaue i sager om andet seksuelt forhold end samleje.

1.5. Dopingkriminalitet

* Afklaring af strafniveaue i sager om grov dopingkriminalitet, når der er tale om overdragelse af dopingmidler til et større antal personer, mod betydeligt vederlag eller under andre særligt skærpene omstændigheder, jf. straffelovens § 191 a.

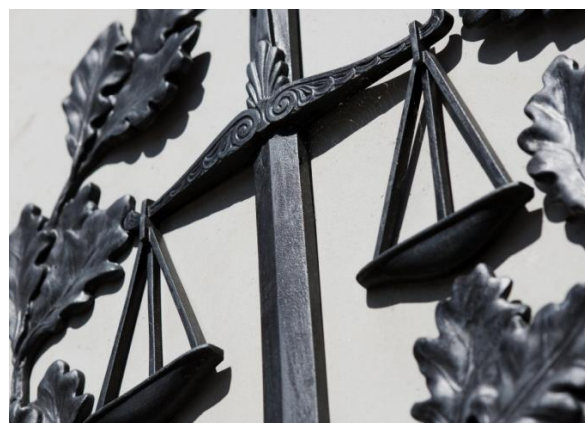
* Ved strafudmålingen i sager om dopingkriminalitet skal der ifølge forarbejderne lægges vægt på antallet af dopingenheder. Det er ikke nærmere angivet, hvordan en dopingenhed skal opgøres. Rigsadvokaten er i færd med at overveje den nærmere forståelse af udtrykket dopingenhed, og der vil i den forbindelse være behov for at få domstolenes stillingtagen til spørgsmålet om opgørelsen af en dopingenhed.

2. Områder, hvor der er behov for at skabe en retspraksis

2.1. Ransomware

* Ransomware er en type "virus", der typisk vil kryptere data på modtagerens computer, og hvor krypteringen først ophæves, når der betales en løsesum. Det bør afklares, om en sådan handling er afpresning efter straffelovens § 281 gennem trussel om "betydelig skade på gods". Det synes hidtil at være antaget, at "skade på gods" kun omfatter trusler om ødelæggelse af fysiske genstande og ikke tab, der ikke har relation til en genstand.

3. Områder, hvor retspraksis bør udvikles – behov for tydeligere eller ændret praksis

3.1. Udvisning

* Fokus på sager om alvorlig eller gentagen kriminalitet, hvor anklagemyndigheden nedlægger påstand om udvisning. (H)

3.2. Skunksager

* Fortsat afklaring af behandling af sager om skunkvæksthuse i forlængelse af Rigsadvokatens vejledning fra februar 2015 om en forenklet model for beregning af det skønnede marihuanaudbytte. (H)

3.3. Afpresning

* Stillingtagen til strafniveaue i grovere sager om afpresning, herunder sager, hvor truslen har et sådant indhold og karakter, at den forurettede i realiteten kan opleve forholdet som lige så belastende og intimiderende som et røveri, f.eks. hvis der trues med alvorlig og omfattende vold inden for en forholdsvis kort tidshorisont. Formålet er at få afklaret, om der i sager om afpresning bør ske en større nuancering af strafudmålingen.

3.4. Hadforbrydelser (hate crime)

* Fokus på strafniveaue i sager om vold, hærværk mv., der har baggrund i offerets etniske oprindelse, tro, seksuelle orientering eller lignende, jf. straffelovens § 81, nr. 6. Retsspraksis skal følges med henblik på, at strafniveaue i sådanne sager afspejler sagernes alvor og grovhed og det samfundsmæssige syn på disse lovovertrædelser.

3.5. Menneskesmugling

* Fokus på, at der i sager om menneskesmugling er en ensartet retspraksis i forhold til afgrænsningen mellem de grove sager omfattet af straffelovens § 125 a og de øvrige sager efter udlændingelovens § 59.

* Stillingtagen til strafniveauet i sager om menneskesmugling efter straffelovens § 125 a.

3.6. Sager mod sundhedspersonale

* Fokus på spørgsmålet om rettighedsfrakendelse i sager mod sundhedspersonale, herunder at domstolene får mulighed for at tage stilling til rettighedsfrakendelse også i grænsetilfælde.

3.7. Blufærdighedskrænkelse på internettet

* Fokus på anvendelse af straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelse sammen med § 264 d i sager om videregivelse på internettet af billeder eller tekst med seksuelt indhold. Der vil ofte både være tale om uberettiget videregivelse af private billeder mv. og om blufærdighedskrænkelse som følge af billedernes eller tekstens seksuelle karakter.

* Retspraksis skal følges med fokus på strafniveauet i disse sager, så der bliver fastsat straffe, som afspejler forbrydelsens karakter og grovhed, herunder at der både er tale om en krænkelse af seksuel karakter og om videregivelse af private billeder/videoer.

3.8. Hacking

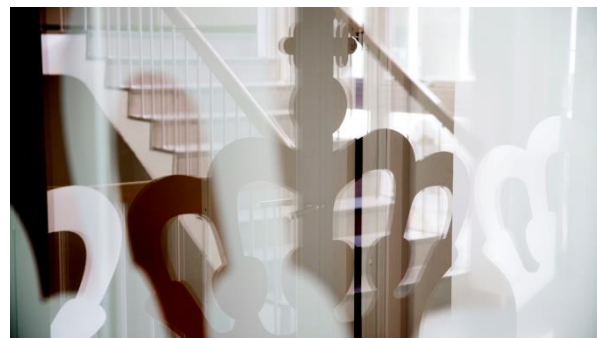
* Retspraksis skal følges med fokus på strafniveauet i sager om hacking efter straffelovens § 263. Strafniveauet skal afspejle både den konkrete forbrydelses karakter og grovhed, og at der generelt er tale om kriminalitet, som kan have betydelige skadevirkninger i et moderne it-samfund.

3.9. Rettighedsfrakendelse over for juridiske personer

* Stillingtagen til, i hvilke tilfælde det er relevant at foretage rettighedsfrakendelse i forhold til juridiske personer, jf. Højesterets dom i U2014.1540H, som fastslår, at reglerne om rettighedsfrakendelse også omfatter juridiske personer.

3.10. Grovere overtrædelser af tilhold og opholdsforbud

* Fokus på strafniveauet i sager om grovere overtrædelse af tilhold og opholdsforbud. Retspraksis skal følges med henblik på, at strafniveauet i sådanne sager afspejler blandt andet de store psykiske omkostninger, overtrædelserne kan have for den forurettede.

4. Processuelle spørgsmål

4.1. Tvangsberømmelse af hovedforhandling og ombesiddelse af forsvarere

Det er som udgangspunkt rettens opgave af egen drift at påse, at straffesager fremmes på behørig vis, herunder i forbindelse med beskikkelse af forsvarere. Det gælder, uanset om anklagemyndigheden har rejst spørgsmålet eller ej over for retten. Herudover kan anklagemyndigheden naturligvis rejse spørgsmålet i en konkret sag, hvis der er anledning til det. I den forbindelse vil det være relevant at få afklaret, hvornår retten kan

* beramme hovedforhandlingen til dage, hvor forsvareren angiver ikke at kunne deltage (H)

* tilbagekalde en forsvarerbeskikkelse efter retsplejelovens § 736, stk. 2, jf. § 733, stk. 2, hvis forsvareren ikke kan møde i retten, og hovedforhandlingen derfor vil blive forsinket, hvis der ikke beskikkes en anden forsvarer. (Den Særlige Klageret)

4.2. Varetægtsfængsling på grund af påvirkningsfare

*Der er fra forsvarerside peget på, at der mere generelt kan være anledning til at få belyst muligheden for varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3. Det kan blandt andet være situationer, hvor sagen i høj grad er baseret på tekniske beviser, som det ikke vil være muligt for den mistænkte at påvirke. (H)

RIGSADVOKATEN

Frederiksholms Kanal 16
1220 København K

kontakt@ankl.dk
www.anklagemyndigheden.dk